

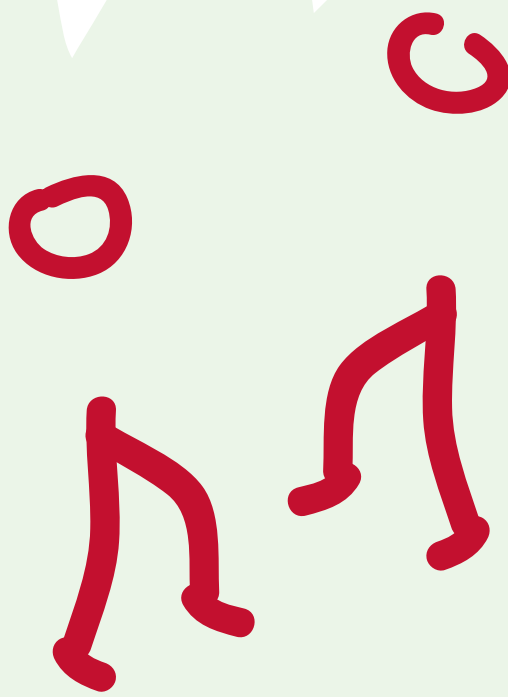
DE VOLGENDE STAP

Kadernota Sociaal
Domein

gemeente Venray | 2019

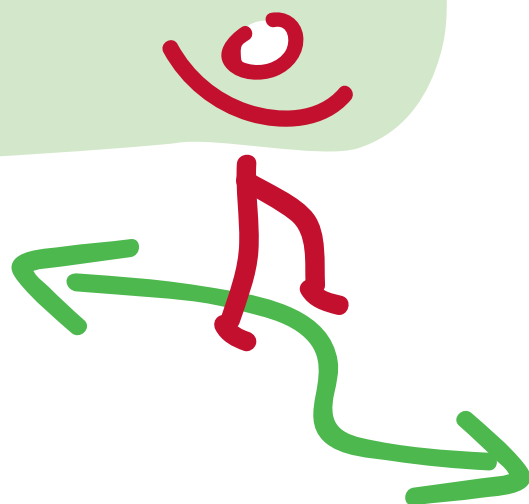

Inhoud

Voorwoord	5
Durf en lef gevraagd	
Inleiding	7
Soms moet je dingen anders doen	
Vijf bouwstenen bepalen onze koers	8
Bouwsteen 1: de omgeving	10
Versterken in plaats van sturen	
Bouwsteen 2: vangnet	12
We ondersteunen onze kwetsbare inwoners	
Bouwsteen 3: houding & gedrag	13
We gaan anders kijken en anders doen	
Bouwsteen 4: communicatie	16
We willen inspireren, mobiliseren en activeren	
Bouwsteen 5: financiën	17
Alertheid is geboden	
Doelen en resultaten in één overzicht	20
Beslispunten	22
Afkortingen	23
Bijlage 1: Uitvoeringsagenda	
1. Inleiding	25
2. Bouwstenen	
2.1 Omgeving	25
2.2 Vangnet	26
2.3 Gedrag en houding	26
2.4 Communicatie	27
2.5 Financiën	27
Activiteiten	28
3. Slot	30

“Zet u de
volgende stap
samen met
mij?”

Durf en lef gevraagd

Deze nieuwe kadernota Sociaal Domein sluit aan bij de ambities van het college van B en W: het is tijd voor vernieuwing.

De eerste jaren na de decentralisaties van 2015 stonden vooral in het teken van grip krijgen op de nieuwe taken en het goed inrichten van het vangnet. Nu we grip hebben, is het tijd voor de volgende fase, tijd voor de volgende stap: innovatie en integraal werken zijn de belangrijkste pijlers van deze kadernota.

Dit heeft twee belangrijke gevolgen: we hanteren een bredere definitie van het Sociaal Domein én we maken één nota voor het gehele Sociaal Domein. Hieronder vallen alle Wmo-taken, de Jeugdwet en de Participatiewet, maar ook sport, onderwijs, maatschappelijke dienstverlening, gezondheid, schulddienstverlening, sociaal cultureel werk, leefbaarheid en kunst en cultuur.

We gaan de leefwereld van onze inwoners en hun positieve gezondheid nog centraler stellen (positieve gezondheid zegt dat gezondheid bestaat uit méér dan 'niet ziek zijn' en richt zich op mensen zelf, op hun veerkracht, op wat hun leven betekenisvol maakt). Op deze manier werken we integraal: we richten ons op de omgeving van onze inwoners en hun sociale basisinfrastructuur én op verduurzaming van goede initiatieven in de samenleving. Zo werken we toe naar een meer inclusieve samenleving. Daarnaast faciliteren we nieuwe initiatieven die op een andere manier kijken naar vraagstukken in het Sociaal Domein en die bijdragen aan promotie van een gezonde leefstijl en aan preventie. Onze taak als vangnet verliezen we hierbij zeker niet uit het oog.

Het is dus tijd voor vernieuwing. Voor positieve gezondheid. Voor integraal werken. Het is tijd voor de volgende stap. Deze stap vraagt durf en lef. We kunnen en willen het niet forceren, en het zal de komende jaren de nodige energie vragen. Maar we doen het samen met onze inwoners en partners. En we doen het heel graag ook met ú. Zet u deze volgende stap samen met mij?

Anne Thielen

Wethouder Sociaal Domein

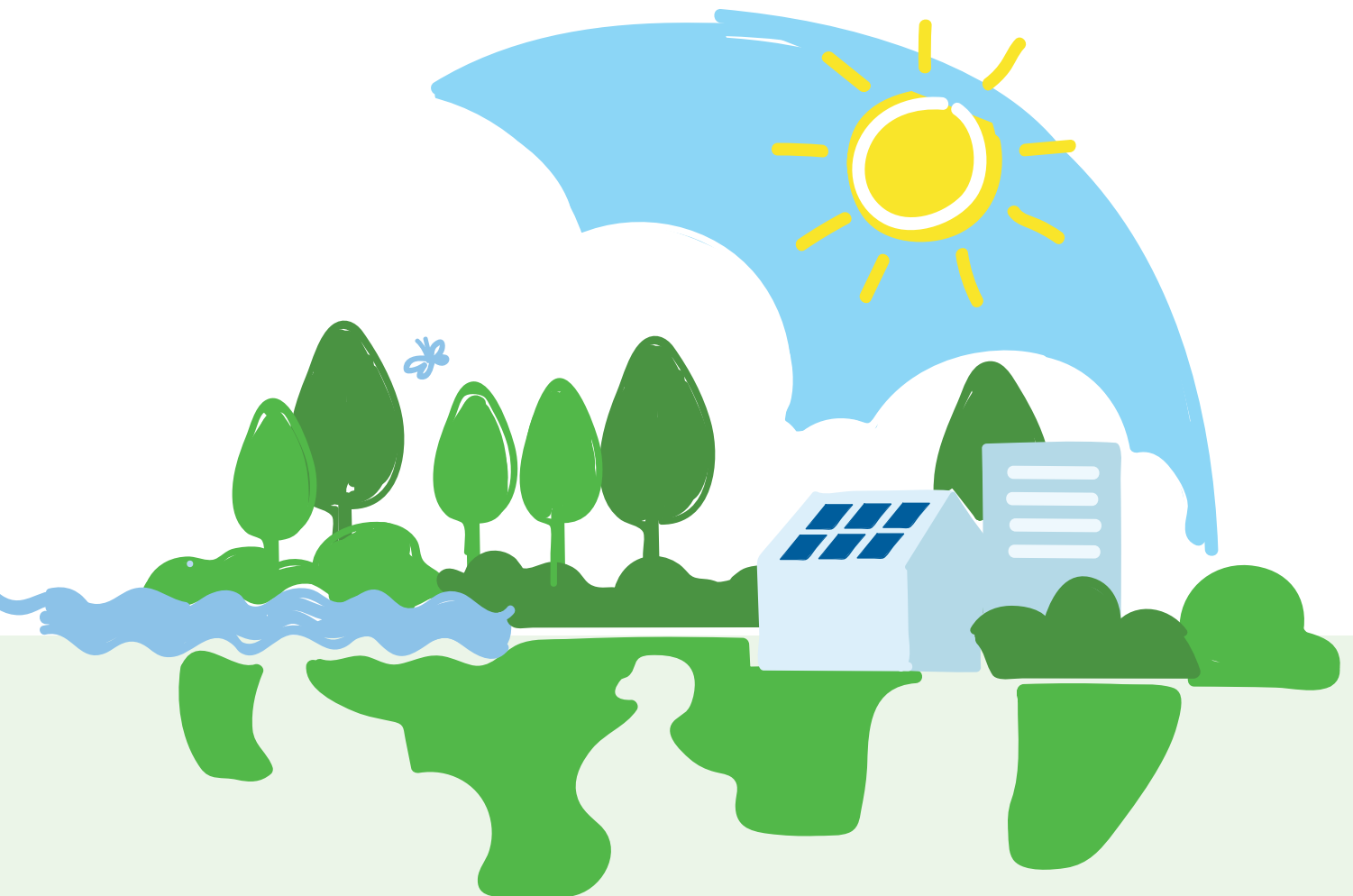
Leeswijzer

Aan de hand van de bouwstenen nemen we u mee in de volgende stap die we in het brede Sociaal Domein willen zetten.

Het volgende hoofdstuk geeft kort uitleg over de samenhang tussen de vijf bouwstenen en de verbinding met een andere grote ontwikkeling: de Omgevingswet. Hier formuleren we ook het maatschappelijk effect dat we willen bereiken.

In de hoofdstukken daarna lichten we de bedoeling van de vijf bouwstenen toe en bespreken we de doelen en indicatoren.

In het laatste hoofdstuk geven we vervolgens een beeld van het maatschappelijk effect en de bijbehorende doelen en indicatoren.

Soms moet je dingen anders doen

Soms moet je dingen anders doen dan je gewend was. Deze kadernota en de manier waarop hij tot stand kwam, is daarvan een voorbeeld. Een andere aanpak die past bij een andere koers.

Als gemeente zijn wij sinds 2015 verantwoordelijk voor jeugdzorg (alle vormen van jeugdhulp en ondersteuning aan jeugdigen, jeugdbescherming en jeugdreclassering), werk en inkomen (Participatiewet) en voor de ondersteuning van inwoners die niet zelfstandig kunnen wonen of meedoen (Wmo). In 2015 kozen we voor drie aparte nota's per domein en één overkoepelende kadernota met een looptijd tot en met 2017. In 2018 moesten nieuwe kadernota's worden gemaakt voor de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet en het lokaal gezondheidsbeleid.

Deze keer wilden we het anders doen. Al in 2017 namen we onze gemeenteraad mee in de aanpak die we voor ogen hadden: één integrale nota voor het brede Sociaal Domein. Hieronder vallen Wmo, Jeugdwet, Participatiewet en het lokaal gezondheidsbeleid, maar ook sport, kunst en cultuur, onderwijs, schulddienstverlening en leefbaarheid. Deze brede nota baseerden we aanvankelijk op vijf thema's: preventie, sociale verbindingen, veiligheid, versterken en vangnet.

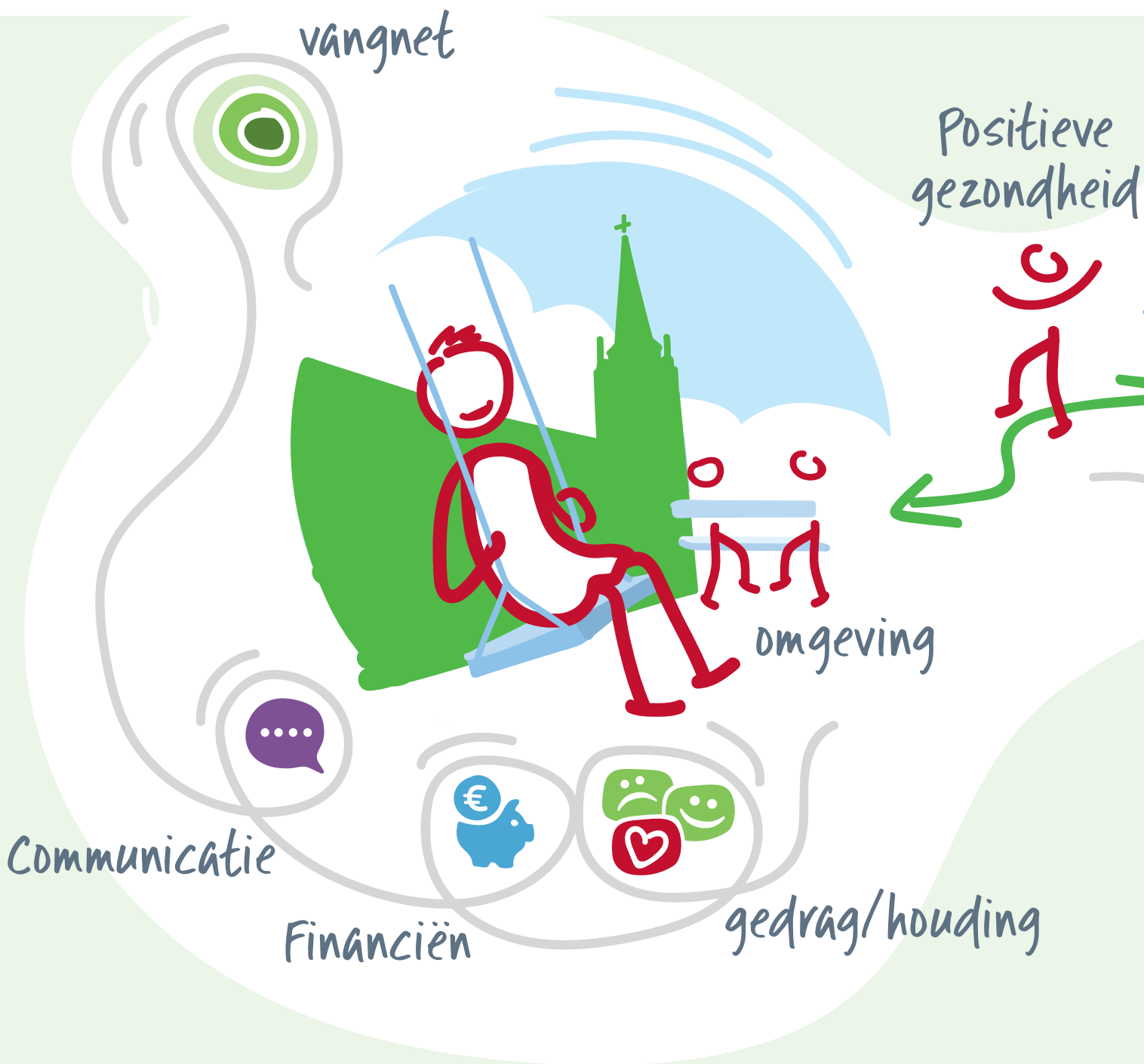

Driemaal input, vijf bouwstenen

Voor deze nieuwe kadernota verzamelden we op drie manieren input:

- Voor de gemeenteraad, commissies en de Participatieraad organiseerden we een gezamenlijke, interactieve sessie.
- Voor de formele en informele partners organiseerden we in januari 2018 een netwerkbijeenkomst. Hierbij zetten we onder andere de escaperoom 'positieve gezondheid' in. Zo maakten de professionals kennis met het gedachtegoed van positieve gezondheid en de breedte van het gezondheidsbeleid. Daarnaast spraken we apart met huisartsen.
- Tot onze vreugde waren de inwoners heel betrokken en verzorgden ze veel input voor deze nota. Met hen gingen we op creatieve manieren in gesprek. We gingen eropuit en bezochten onder andere scholen, het consultatiebureau, de bibliotheek, het zwembad, verenigingen en de wekelijkse markt. We maakten gebruik van foto's over gezondheid, het Levenswegspel gebaseerd op positieve gezondheid, het Rad van Fortuin, en de kletsput.

Vooral uit de gesprekken met inwoners bleek dat de vijf genoemde thema's (preventie, sociale verbindingen, veiligheid, versterken en vangnet) amper leefden. Daarom hebben we vijf nieuwe bouwstenen geformuleerd die de basis vormen van deze nota en die er als een rode draad doorheen lopen: omgeving, vangnet, houding & gedrag, communicatie en financiën. Dit zijn de vijf bouwstenen die het succes van onze nieuwe koers gaan bepalen – en daarmee het succes van onze nieuwe aanpak.

Vijf bouwstenen bepalen onze koers

Hoe geven wij richting aan de koers voor het Sociaal Domein? Het is belangrijk om hierbij een heldere en eenduidige aanpak te hanteren. De gemeente Venray kiest dan ook voor vijf bouwstenen die samen de richting bepalen.

Omgeving

De komende jaren leggen wij de nadruk op de omgeving van onze inwoners en hun sociale basisinfrastructuur. Die omgeving bestaat uit alle voorzieningen waar inwoners gebruik van kunnen maken zonder dat ze een doorverwijzing of indicatie nodig hebben. Het gaat om de volgende basisvoorzieningen:

- het eigen netwerk van inwoners
- onderwijs
- de bibliotheek
- maatschappelijk werk en jongerenwerk
- de arbeidsmarkt
- gezinscoaches
- het verenigingsleven
- sportfaciliteiten
- informele zorg
- vrijwilligersorganisaties.

Het is belangrijk dat het in die omgeving goed toeven is en dat onze inwoners alle kansen krijgen om zich te ontwikkelen. Onze inzet gaat daarbij naar het versterken van de omgeving vanuit preventief oogpunt (hoe sterker de omgeving, hoe minder snel mensen een beroep doen op ondersteuning), het realiseren van voorzieningen, maar zeker ook naar het maken van duurzame verbindingen en een gezonde leefomgeving. Deze aanpak sluit aan bij de denkwijze van positieve gezondheid: gezondheid bestaat uit méér dan 'niet ziek zijn' en richt zich op mensen zelf, op hun veerkracht, op wat hun leven betekenisvol maakt. Als het gaat om een gezonde leefomgeving, dan zien we ook een verbinding met een andere grote opgave die wij hebben als gemeente: de Omgevingswet.

Vangnet

Verduurzaming van goede initiatieven in de samenleving en het ondersteunen van nieuwe initiatieven zijn belangrijk. Zo werken we toe naar een meer inclusieve samenleving, maar daarbij verliezen we onze taak voor het vangnet niet uit het oog. Als gemeente blijven we namelijk ook altijd een (zorg)taak hebben voor onze inwoners die het (al dan niet tijdelijk) zelf niet redden. Als het nodig is, bieden wij ondersteuning door het inzetten van maatwerkvoorzieningen. Denk aan begeleiding, het verstrekken van een uitkering, ondersteuning in het huishouden of kinderopvang op sociaal-medische gronden. Dit noemen we het vangnet. Dit vangnet moet zo effectief en efficiënt mogelijk functioneren, zodat de ondersteuning waar mogelijk tijdelijk kan zijn.

Gedrag & houding

Onze vernieuwde aanpak in het Sociaal Domein vraagt iets van ons als gemeente, onze partners en zeker ook van onze inwoners. Vindingrijkheid, durf en lef willen we belonen en stimuleren.

Communicatie

Om goed te kunnen investeren in de omgeving van inwoners moeten wij en onze partners nog nadrukkelijker de boer op. Niet alleen om de boodschap te verkondigen, maar juist ook om in gesprek te blijven met onze inwoners. Hierbij moeten we duidelijker communiceren waarvoor we als gemeente staan, maar ook waar we niet van zijn.

Financiën

Bij dit alles moet rekening gehouden worden met onze financiën. We moeten ons blijven afvragen: wat hebben we beschikbaar en wat mag het kosten? Tot nu toe is het gelukt om het beleid uit te voeren met de budgetten die het Rijk ons beschikbaar heeft gesteld. Een prestatie op zich! Maar die prestatie geeft geen zekerheid voor de toekomst. Integendeel, de budgetten gaan op in de algemene uitkering in het Gemeentefonds en zijn daardoor op termijn niet meer te volgen. Een nieuw herverdelingsmodel vanaf 2021 maakt een andere aanpak noodzakelijk.

Maatschappelijk effect

Iedereen in Venray heeft de kans om zich te ontwikkelen en mee te doen.

Bouwsteen 1: de omgeving

Versterken in plaats van sturen

Onze omgeving wordt steeds complexer en vergt steeds meer van de talenten van onze inwoners. De moderne participatiemaatschappij vraagt dan ook om een samenwerkende en ondersteunende overheid die de omgeving van inwoners helpt versterken. Zo gaan we dat doen.

Sinds de jaren veertig van de vorige eeuw kreeg de verzorgingsstaat steeds meer vorm, maar nu zien we een tegengestelde beweging: het streven naar een participatiemaatschappij, een maatschappij waarin inwoners zelfredzaam zijn en minder afhankelijk van de overheid. Deze maatschappij vraagt om een andere manier van werken en denken, met name in het sociaal domein. Het is een uitdaging die we als gemeente Venray heel graag aangaan.

We worden een andere overheid...

Allerlei ontwikkelingen in onze omgeving doen een steeds groter beroep op de talenten van onze inwoners. Denk aan de emancipatie en individualisering van grote groepen inwoners; de toenemende invloed van de buitenwereld; en de uitdijende rol van (digitale) netwerken. Maatschappelijke vraagstukken worden steeds complexer, perspectieven op problemen veranderen continu. Passende oplossingen vragen om een flexibele inzet van mensen en middelen – ook bij ons.

Als gemeente vervullen wij een belangrijke rol in de steeds veranderende omgeving van onze inwoners. Die rol wordt weliswaar kleiner, maar is nog steeds groot. We zien de kracht van de gemeenschap toenemen, maar we bevinden ons nog in een overgangsfase naar een andere rol als overheid. Van beheersen naar betrokken. Van sturing-van-bovenaf naar samen-doen. We maken de overgang naar onze nieuwe rol van samenwerkende en ondersteunende overheid. Dat is een even spannend als boeiend proces.

... die inzet op onderlinge verbindingen...

Als we het hebben over de omgeving van inwoners, dan hebben we het over hun 'sociale basisinfrastructuur'. De sociale basisinfrastructuur moet zo sterk mogelijk zijn, en daarom steken we er als gemeente Venray samen met onze partners de komende jaren veel tijd en energie in.

Wat is de sociale basisinfrastructuur? Al in 1998 formuleerden Radboud Engbersen en Ard Sprinkhuizen deze definitie: 'Een sociale basisinfrastructuur is het geheel van organisaties, diensten, voorzieningen en betrekkingen die het mogelijk maken dat mensen in

redelijkheid in sociale verbanden (buurten, groepen, netwerken, gezinnen) kunnen leven en kunnen deelnemen aan de samenleving.'

Bij de sociale basisinfrastructuur gaat het dus niet alleen om de aanwezigheid van voorzieningen, maar juist ook om onderlinge verbindingen: scholen, sportvoorzieningen en een bibliotheek zijn belangrijk, maar ook de leefomgeving en de samenwerking. Simpel gezegd: het gaat om alles in een buurt, wijk of dorp waar bewoners iets aan hebben ('sociale'); bovendien moet het in die omgeving zelf gevestigd zijn en makkelijk toegankelijk ('basis').

... die de kloof overbrugt...

De omgeving kent een formele en een informele component. De formele component wordt gevormd door organisaties, diensten en voorzieningen die inwoners professionele ondersteuning bieden. Tegelijkertijd leveren inwoners (individueel of samen) ook een bijdrage aan de omgeving: dat is de informele component, ook wel de 'civil society' genoemd. In een ideale wereld sluiten beide componenten op elkaar aan. Maar de praktijk leert helaas anders: er is een kloof tussen de formele en informele component. Die kloof willen we overbruggen, want alleen dan kunnen we een zo sterk mogelijke omgeving creëren. Dat is belangrijk omdat in een sterke omgeving de eerste- en tweedelijnszorg mensen kunnen doorverwijzen en verbinden aan netwerken, activiteiten en basisvoorzieningen. Zo'n solide omgeving heeft bovendien een belangrijke preventieve functie, die voor het Sociaal Domein erg belangrijk is, want de behoefte aan zwaardere (zorg)voorzieningen neemt erdoor af. En mocht ondersteuning onverhoopt toch nodig zijn, dan kan deze dankzij een sterke omgeving korter nodig zijn of minder zwaar zijn.

... en die duurzaam investeert

Een sterke omgeving bestaat uit drie nauw verbonden pijlers: inwoners zelf, hun netwerken en de sociale basisinfrastructuur. Samen dragen deze pijlers een inclusieve, betrokken en vitale samenleving. Als gemeente kunnen en willen we dit niet van a tot z sturen (die tijd is gelukkig voorbij), maar we kunnen wél activiteiten ontplooiën om de omgeving te versterken. Ons streven om een sterke omgeving te helpen creëren, is nooit klaar, want omgevingen veranderen. Het vraagt dus om duurzaam investeren in ontwikkelingen waarvan de effecten op korte termijn misschien nog niet zichtbaar zijn. Ons doel is dat iemands omgeving niet langer een risico vormt; we maken van de omgeving een middel om kwetsbare inwoners te ondersteunen en versterken (bijvoorbeeld doordat we eenzaamheid bestrijden).

Gebiedsgericht werken

De gemeente Venray kent een grote diversiteit aan wijken en dorpen die elk een eigen behoefte hebben. Het is daarom belangrijk dat we zoeken naar een mix van maatregelen die aansluit bij die behoeftes. Het gebiedsgericht werken – een aanpak waarmee Venray al enkele jaren succesvol werkt – kan hieraan een goede bijdrage leveren.

Doelstelling

Een sterke omgeving die (kwetsbare) inwoners ondersteunt en versterkt.

Indicatoren

Basisindicatoren

Mate van zelfredzaamheid
Beroep op sociale omgeving
gebruik van algemene voorzieningen

Early warnings

Aantal zorgmijders
Aantal verwarde personen
Aantal WW
Aantal schoolverzuim
Aantal vroegtijdige schoolverlaters
Aantal ondertoezichtstellingen

Beslispunten gemeenteraad

- We maken de overgang naar onze nieuwe rol van samenwerkende en ondersteunende overheid.
- We gaan duurzaam investeren in de omgeving.
- We leggen actief de verbinding tussen inwoners, hun netwerken en de sociale basisinfrastructuur.

Bouwsteen 2: vangnet

We ondersteunen onze kwetsbare inwoners

Dé uitdaging voor de komende jaren is om in de omgeving van onze inwoners de ondersteuning te geven die ze nodig hebben. Daarna komen eventueel maatwerkvoorzieningen in beeld. Wat zijn hierbij de belangrijkste uitdagingen?

Als gemeente Venray bieden wij alle ondersteuning waarvoor we wettelijk verantwoordelijk zijn, dit doen we via het bieden van maatwerkvoorzieningen voor inwoners met een individuele indicatie. Een maatwerkvoorziening zorgt ervoor dat iemand snel meer zelfstandigheid krijgt en de regie over zijn of haar leven kan (her-) nemen. Maar een maatwerkvoorziening is altijd een aanvullende maatregel, want eerst kijken inwoners wat ze zelf kunnen en wat er in de omgeving al aan ondersteuning aanwezig is.

Eventueel permanente inzet

Is herstel van de zelfredzaamheid niet aan de orde, bijvoorbeeld omdat iemand een progressieve ziekte heeft? Dan kunnen we de vangnetvoorzieningen eventueel blijvend inzetten. Ze zijn beschikbaar op de deelterreinen van het Sociaal Domein. Denk bijvoorbeeld aan het verstrekken van bijstandsuitkeringen, hulp bij het huishouden, opvoedondersteuning of een psychiatrische stoornis. Deels bepalen wij als gemeente de toegang tot deze voorzieningen zelf, met onze wijkteams en consulenten. Voor een ander deel zijn we afhankelijk van anderen, zoals de rechtbank (bij bewindvoering) of huisartsen (bij jeugdhulp).

Dit zijn onze uitdagingen

Als gemeente hebben we een wettelijke verplichting om maatwerkvoorzieningen te leveren als inwoners aan bepaalde voorwaarden voldoen en zij zelf een aanvraag doen. Daarbij staan we voor enkele stevige uitdagingen:

- Er is sprake van een openeinderegeling en dus van een financieel risico. Dat risico is onderdeel van de Sociaal Domein-wetgeving en vormt voor alle gemeenten een grote uitdaging. Tegelijkertijd zijn er enkele knoppen waar we als gemeente wel aan kunnen draaien. De belangrijkste zijn:
  - het versterken van de omgeving
  - het organiseren van de toegang
  - het maken van afspraken met andere verwijzers
  - het werken met zorgaanbieders
  - onze inkoopmethodiek.
- In het aanbod van de maatwerkvoorzieningen moet aandacht zijn voor de ontwikkeling van de eigen kracht van inwoners én voor innovatie, bijvoorbeeld door het toepassen van e-health en nieuwe methodieken.
- In de samenwerking met aanbieders streven we waar mogelijk naar duurzame partnerschappen. Door meerjarige afspraken te maken met aanbieders krijgen zij het vertrouwen om te investeren in innovatie en kunnen we samen stappen zetten in de transformatie van het Sociaal Domein.
- Het is belangrijk dat we voldoende aandacht hebben voor het afschalen van ondersteuning en het combineren van ondersteuning uit maatwerkvoorzieningen met ondersteuning in de omgeving.
- Ook de doorontwikkeling van individuele maatwerkvoorzieningen naar maatwerkvoorzieningen in groepsvormen én samenwerkingsafspraken met doorverwijzers naar het vangnet hebben onze nadrukkelijke aandacht.

Doelstelling

Onze kwetsbare inwoners worden adequaat ondersteund.

Indicatoren

Basisindicatoren

Aantallen maatwerkvoorzieningen
Jeugd, Wmo en Participatie
Cliënt ervaringsonderzoek

Early warnings

Aantallen bezwaar en beroep
Aantal klachten
Mate van recidive

Beslispunten gemeenteraad

- Een oplossing in de omgeving gaat altijd vóór het vangnet.
- In de samenwerking met aanbieders streven we naar duurzame partnerschappen.
- Voldoende aandacht voor het afschalen van ondersteuning en het combineren van ondersteuning uit maatwerkvoorzieningen met ondersteuning in de omgeving.
- Deze kadernota is richtinggevend voor de wijze waarop wij organisaties subsidiëren en inkopen.

Houding & gedrag

Bouwsteen 3: houding & gedrag

We gaan anders kijken en anders doen

Vol enthousiasme en overtuiging kiezen we voor positieve gezondheid, voor duurzame samenwerking én voor e-health. Dat vraagt om een andere houding en gedrag. Van onszelf en van onze partners.

Positieve gezondheid legt het accent niet op iemands ziekte of beperking, niet op iemands klachten en gezondheidsproblemen. Positieve gezondheid gaat altijd uit van mensen zelf, van hun (veer)kracht, van wat hun leven betekenisvol maakt.

Dit gedachtegoed hebben we te danken aan Machteld Huber, een voormalige Nederlandse huisarts die zelf op een dag ziek werd en ontdekte dat ze grote invloed had op haar herstel. Dat zette haar aan het denken. Het resultaat, positieve gezondheid, is een nieuwe manier van kijken naar mensen die sinds 2012 bezig is aan een opmars. Het wordt inmiddels omarmd door gemeenten en andere bestuursorganen (inclusief ministeries), door zorgorganisaties en bestuurders, door professionals in het sociaal domein, maar vooral ook door inwoners.

Onze leidraad: positieve gezondheid

Als gemeente Venray hebben we de ontwikkelingen op het gebied van positieve gezondheid met grote belangstelling gadeslagen. We constateren dat positieve gezondheid een blijvertje is. En we zijn ervan overtuigd dat positieve gezondheid een cruciale bijdrage kan leveren aan de samenleving zoals wij die in Venray graag willen realiseren. Een samenleving waarin het versterken van de gezondheid van inwoners alle aandacht krijgt van onze medewerkers en professionals. Een samenleving waarin we mensen ruimte geven om hun talenten te ontwikkelen en tot volle bloei te komen. Een samenleving waarin mensen het vermogen hebben om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven om te gaan – door zo veel mogelijk eigen regie te voeren.

Met de bredere benadering die positieve gezondheid biedt, brengen we deze samenleving dichterbij. Daarom gaan we dit gedachtegoed krachtig integreren in ons sociaal domein. Positieve gezondheid is de komende jaren onze leidraad.

De brede blik en het goede gesprek

Positieve gezondheid gaat over alle leefdoelgebieden: van leefstijl tot welbevinden, van sociale steun tot participatie, van gezonde financiële huishouding tot sociale contacten. Al deze factoren (en nog veel meer) bepalen iemands positieve gezondheid. Voor ons als gemeente is het dan ook belangrijk dat we breed (durven) kijken en dat we samenwerking tussen de verschillende domeinen stimuleren.

Dat begint tijdens het gesprek tussen professionals en inwoners (een belangrijk hulpmiddel om hun wensen en behoeftes te achterhalen): 'Wat is voor u echt belangrijk? Wat zou u willen veranderen?' Om vervolgens samen te bedenken wie of wat in de omgeving kan helpen om de situatie te verbeteren. Zo worden professionals verleid om verder te kijken dan hun eigen vakgebied en om de samenwerking te zoeken met andere beroepsgroepen. Zo leidt het goede gesprek tot een verbinding tussen het vangnet (zorg en ondersteuning) en de omgeving (welzijn). En zo ligt de nadruk op mogelijkheden – en dat werkt preventief.

We gaan patronen doorbreken...

Positieve gezondheid centraal stellen, dat gaat niet vanzelf. Er is meer voor nodig dan er de loftrampet over steken in een kadernota. Positieve gezondheid moet een manier van denken en handelen worden. Het betekent dat we bestaande patronen moeten doorbreken. Het betekent dat we moeten investeren in een aanpak die nog meer recht doet aan de kracht van mensen, zowel die van onze professionals als van onze inwoners.

Daarom is het belangrijk dat we onszelf eerst de volgende vragen stellen:

- Welke signalen krijgen wij van onze partners, zoals de gezinscoaches, de wijkteams en Synthese?
- Wat doen we met deze signalen?
- Maken we wel voldoende gebruik van de expertise van onze partners?
- Zetten we wel voldoende in op andere hulpmiddelen dan 'de bekende weg'?

... samen met partners...

Deze vragen maken iets wezenlijks duidelijk: wij erkennen dat het ons als gemeente nooit zal lukken om patronen in ons eentje te doorbreken. Daar hebben we elkaar voor nodig. Samen met onze partners moeten we een andere blik krijgen die ons helpt om:

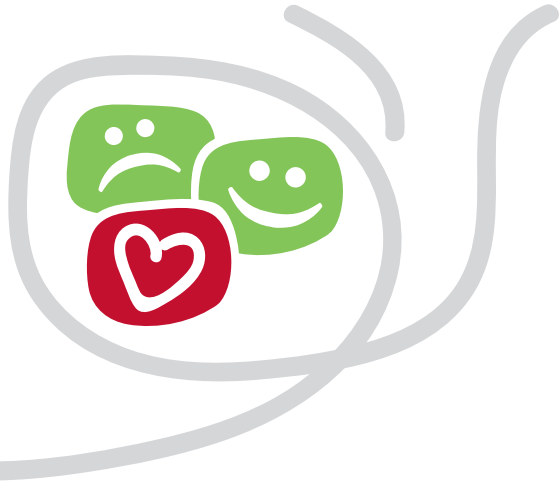
- elkaar nog meer op te zoeken dan we tot nu toe al deden en nog meer op zoek te gaan naar oplossingen vanuit de gedachte van samenwerking;
- nog meer buiten de bestaande kaders te denken en nog meer van de gebaande paden durven af te gaan.

... in een duurzame samenwerking

Om deze doelen te bereiken én om het maximale resultaat te halen uit samenwerking, gaan we lokaal – en regionaal waar dit logisch is – afspraken maken met onze stakeholders, zowel op strategisch als tactisch niveau. Die afspraken zijn erop gericht om samen het gesprek met de klant te verbreden en te zoeken naar nieuwe kansen.

Geen enkele samenwerking die we aangaan of continueren, mag vrijblijvend zijn. Integendeel: met elke stakeholder willen we een duurzaam, serieus partnerschap aangaan. Daaronder verstaan wij een langetermijnsamenwerking op basis van gelijkwaardigheid die aantoonbaar bijdraagt aan maatschappelijke vraagstukken en oplossingen. Dat vraagt natuurlijk ook iets van onszelf. Elke partner mag ervan uitgaan dat wij aan de voorkant transparant zijn in onze uitgangspunten en verwachtingen. Dat we in overleg met onze stakeholders en onze inwoners zoeken naar creatieve oplossingen, dat we steeds méér en anders doen, en dat we op deze manier een olievlek creëren die zich steeds verder uitbreidt.

Op regionaal niveau blijven we investeren in de samenwerking met onze regiogemeenten om samen onze dienstverlening naar een hoger niveau te tillen. Samen willen we ons sterk maken voor andere wetten en regels om de kwaliteit van leven van onze inwoners te versterken en het gedachtegoed van positieve gezondheid ingang te laten vinden.

We grijpen e-health kansen

E-health biedt prachtige kansen om de nieuwe aanpak in het sociaal domein te ondersteunen. Het gebruik van digitale toepassingen door inwoners voor de verbetering of ondersteuning van hun zorg, verzorging en kwaliteit van leven (e-health dus) kan hen helpen om zelf regie te houden. Bovendien is het efficiënt en klantgericht:

- Als hulpverlener kun je snel en adequaat reageren op vragen, omdat het aanbod divers is en flexibel (zowel qua tijd als plaats). Dit bevordert ondersteuning op maat, snelle acties en korte doorlooptijden.
- Goede digitale dienstverlening kan leiden tot minder (fysieke) contactmomenten en dus tot minder kosten voor ons als gemeente.
- E-health kan een oplossing bieden voor de toenemende zorgvraag. Op dit gebied staan de zorgaanbieders en wij als gemeente onder druk: de zorgvraag wordt steeds groter, maar er is een tekort aan professionals.
- E-health kan bijdragen aan het anders organiseren van de zorg, aan dezelfde of zelfs efficiëntere en betere zorg met minder professionals. E-health kan professionals helpen tijd te besparen die ze vervolgens kunnen besteden aan waar ze goed in zijn en waar ze energie van krijgen: cliënten begeleiden.

E-health is dus meer dan een handig hulpmiddel. E-health is een must. Gek genoeg is de toepassing van e-health in onze (zeer digitale!) samenleving nog steeds geen vanzelfsprekendheid. Digitale ondersteuning moet logisch zijn in onze samenleving. Er liggen volop innovatiekansen: in de preventie, in de ondersteuning én in het werken van curatie naar ondersteuning. Denk aan online zorgplannen, digitale samenwerkingsdossiers, eenvoudiger rapportages opstellen, allerlei diagnostische instrumenten en contact op afstand.

Voor ons als gemeente ligt er dan ook een taak: we moeten deze ontwikkeling versnellen. E-health is voor de gemeente strategisch van groot belang. Wij kunnen het belang van digitale oplossingen benadrukken. Wij kunnen de toepassing stimuleren en faciliteren. Wij kunnen als regisseur zorgen voor regelgeving en standaardisatie.

Maar dat kunnen we niet alleen. Ook hiervoor is samenwerking nodig met onze partners. Bovendien vraagt het iets van onze medewerkers op strategisch, tactisch en operationeel niveau. Ook deze verbetering vraagt om een verandering in houding en gedrag: sta open voor vernieuwing, geloof in de nieuwe aanpak, draag die uit en stimuleer onze inwoners om hun leven te vergemakkelijken met E-health.

Doelstelling

We kiezen voor positieve gezondheid, duurzame samenwerking en e-health en dus voor een andere houding en gedrag van onszelf en van onze partners.

Indicatoren

Basisindicatoren

Aantal externe partners waarmee een
gezamenlijke visie wordt gedeeld
Gebruik e-health

Beslispunten gemeenteraad

- Positieve gezondheid bepaalt onze manier van denken en handelen.
- We doorbreken bestaande patronen.
- We durven breed te kijken en stimuleren de samenwerking tussen de verschillende domeinen.
- We grijpen de kansen die E-health biedt om de nieuwe aanpak in het sociaal domein te ondersteunen.

Bouwsteen 4: communicatie

We willen informeren, inspireren, mobiliseren en activeren

De verantwoordelijkheden van de organisaties binnen het Sociaal Domein zijn sinds de decentralisaties veranderd. Alleen als we goed informeren, is het voor iedereen duidelijk wie welke taken heeft. Maar communicatie is meer dan informeren; we willen ook inspireren, mobiliseren én activeren.

Uit gesprekken voor deze kadernota met inwoners en partners blijkt dat er op het gebied van communicatie nog volop ruimte is voor verbetering. Dit zijn bijvoorbeeld enkele vragen en opmerkingen van inwoners:

- 'Is de rol van de overheid veranderd? Hoe dan?'
- 'Welke route moet ik volgen voor zorg en ondersteuning? Bij wie moet ik welke vraag stellen?'
- 'Het is me niet duidelijk wat de gemeente wel en niet voor mijn kan betekenen en waarom dat zo is.'

Geëxperimenteerd met nieuwe aanpak

Met communicatie kunnen we inwoners informeren – en dat doen we voortdurend. Maar er is meer mogelijk. We willen inwoners ook inspireren, mobiliseren en activeren. Dat vraagt om een nieuwe aanpak, en daar hebben we als gemeente de afgelopen periode volop mee geëxperimenteerd. We organiseerden dialoogtafels, ontwikkelden spelvormen als het Rad van Fortuin en het Levenswegspel en benaderden inwoners tijdens een wandeling of leesuur in de bibliotheek. Met deze nieuwe manieren van communicatie hebben we de verhalen van inwoners gehoord en verzameld. Ze hebben ons inzicht gegeven in de drijfveren van onze inwoners, hun wensen en verlangens, maar ook in hun klachten en zorgen. Deze aanpak bevat ons uitstekend en werpt nu al vruchten af.

Inwoners in beweging

Onze nieuwe aanpak smaakt naar meer. Daarom doen we er een schepje bovenop. De komende periode willen we het gesprek met onze inwoners nog meer benutten om hen in beweging te krijgen. Het vertrekpunt is daarbij telkens de inwoner zelf, zijn of haar behoefte aan informatie en de wijze waarop hij of zij informatie zoekt. We kiezen daarom bewust voor een zorgvuldige mix van persoonlijke, papieren en digitale communicatie.

Waarom vinden wij de dialoog met onze inwoners en partners zo belangrijk? Omdat we als gemeente Venray samen met hen willen werken aan een nieuwe denk- en werkwijze binnen het Sociaal Domein. Onze nieuwe strategie is dat we iedereen bewust willen maken van wat zij zelf of samen met hun omgeving kunnen betekenen en hoe wij als gemeente daaraan kunnen bijdragen: dat is wat we bedoelen met 'inspireren, mobiliseren én activeren'.

Doelstelling

Onze communicatie heeft als doel om onze inwoners te informeren, inspireren, mobiliseren én activeren.

Indicatoren

Basisindicatoren

Cliënt ervaringsonderzoek
Gebruik hulpwijzer

Beslispunten gemeenteraad

- We richten onze communicatie begrijpelijk en laagdrempelig in en gebruiken een zorgvuldige mix van persoonlijke, papieren en digitale communicatie.
- Door de dialoog te zoeken met onze inwoners, werken we samen met hen aan een nieuwe denk- en werkwijze binnen het Sociaal Domein.

Bouwsteen 5: financiën

Alertheid is geboden

Dat we tot nu toe alle 'nieuwe' taken hebben uitgevoerd binnen het budget, biedt geen garantie voor de toekomst. Zorgelijke ontwikkelingen maken dat we ons meer moeten richten op een verschuiving van vangnet naar omgeving en op het beheersbaar houden van de kosten.

Het deelprogramma Sociaal Domein is bij de begroting van 2019 gewijzigd. We spreken nu van het brede Sociaal Domein. Hiermee liepen we vooruit op het vaststellen van deze kadernota.

Het Rijk stelde een uitvoeringsbudget beschikbaar voor de sinds 2015 nieuwe taken Wmo, Jeugdwet en Participatiewet. Het uitgangspunt voor de gemeente Venray was dat dit budget het maximum is dat we mogen uitgeven. In de periode 2015-2018 bleek dat het budget voldoende was om de taken uit te voeren. In die tijd is een egaliseringsreserve gevormd.

Zorgelijke ontwikkelingen

Dat we in het verleden alle 'nieuwe' taken binnen het budget hebben kunnen uitvoeren, biedt echter geen garantie voor de toekomst. Zoals bij elke overheveling van taken wordt decentralisatie gevolgd door gedeeltelijke centralisatie. De beleidsvrijheid van gemeenten wordt hiermee ingeperkt. Voorbeelden hiervan zijn de AMVB reële kostprijs, het abonnementstarief Wmo en het opleggen van één loonwaardesystematiek in de Participatiewet. Dit zijn zorgelijke ontwikkelingen, aangezien onze mogelijkheden om op inhoud en financiën te sturen gedeeltelijk worden ontnomen.

Niet meer inzichtelijk

Een ander punt van zorg is dat de budgetten voor de taken Wmo, Jeugdwet en Participatiewet niet meer inzichtelijk zijn, omdat deze opgaan in de algemene

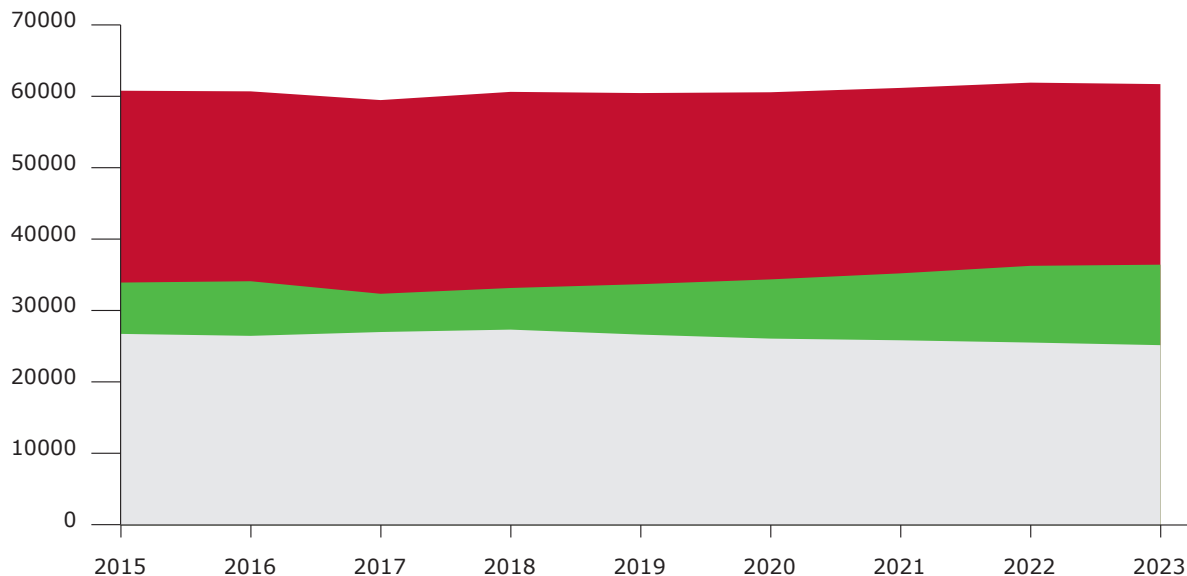
uitkering. Een vergelijking tussen inkomsten en uitgaven is niet meer op alle terreinen te maken. Daarentegen hebben we de afgelopen jaren natuurlijk de nodige ervaring opgedaan in de ontwikkeling van kosten. We zullen dan ook uitgaan van het principe realistisch begroten. Voor sommige taken blijven ook in de toekomst specifieke uitkeringen bestaan. We gaan ons dus meer richten op een verschuiving van vangnet naar omgeving en het beheersbaar houden van de kosten.

Huidige financiën

Om inzicht te geven in de huidige financiële stromen binnen het Sociaal Domein, staan in het onderstaande overzicht uit de septembercirculaire van 2018 de inkomsten en uitgaven. Zoals aangegeven zijn de inkomsten vanaf 2019 niet meer inzichtelijk en dient het overzicht van inkomsten vooral als een indicatie.

De begroting van het Sociaal Domein wordt voor een groot deel bepaald door de Wsw (Wet sociale werkvoorziening), sociale uitkeringen (bijstand) en de regionaal ingekochte zorg voor Jeugdzorg en Wmo-ondersteuning. Als we de uitgaven vervolgens verdelen, zien we dat het overgrote deel van het budget (80%) wordt uitgegeven aan het vangnet. Die 80% wordt ingezet voor zo'n 5.000 unieke cliënten.

In de figuren op de volgende pagina is te zien hoe de inkomsten en uitgaven procentueel verdeeld zijn in het boekjaar 2019.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Inkomsten nieuw	26.872	26.595	27.133	27.471	26.772	26.211	25.976	25.659	25.294
Inkomsten bestaand	34.062	34.294	32.490	33.302	33.834	34.507	35.353	36.406	36.566
Uitgaven	60.934	60.845	59.622	60.773	60.606	60.718	61.328	62.066	61.860

Als we de uitgaven vervolgens verdelen, zien we dat het overgrote deel van het budget (80%) wordt uitgegeven aan het vangnet. Die 80% wordt ingezet voor zo'n 5.000 unieke cliënten.

Door de wijzigingen in de landelijke verdeelmodellen, die naar verwachting in 2021 plaatsvinden, is het denkbaar dat de Rijksinkomsten voor Venray in de toekomst nadelig kunnen uitpakken. Ook het meebewegen met Rijksoverheidsuitgaven ('trap-op-trap-af'-systematiek) maakt de inkomsten onvoorspelbaarder. Hier valt niet of nauwelijks op te sturen. Door efficiencykortingen en herverdeling van het gemeentefonds is er een risico dat de inkomsten de komende jaren gaan dalen. De transformatie en de daarbij behorende kostenbesparing ging al in een lager tempo dan door het Rijk is voorzien.

Doelstelling

We hebben financieel grip op de taken die we uitvoeren.

Indicatoren

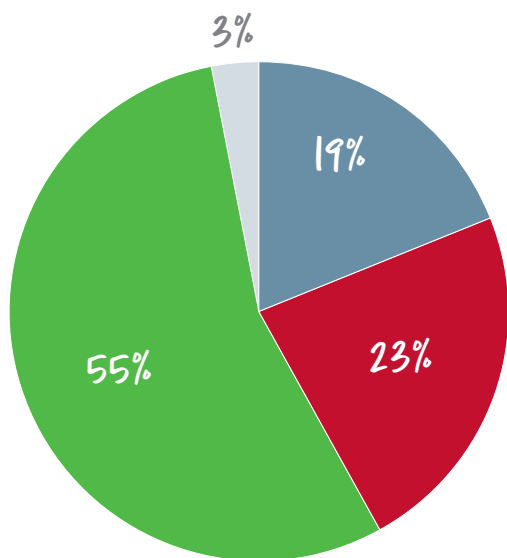
Basisindicatoren

Uitgaven t.o.v. primaire begroting
 Inkomsten t.o.v. primaire begroting
 Verschuiving van maatwerk naar omgeving

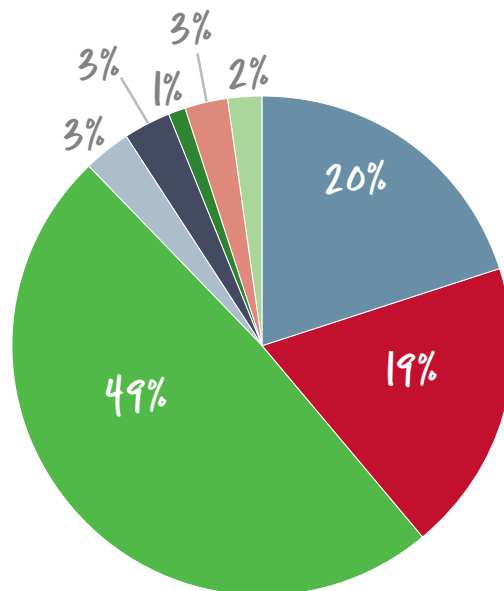
Beslispunten gemeenteraad

- We begroten realistisch en sturen op kostenbeheersing.
- We sturen aan op een financiële verschuiving van vangnet naar omgeving.

Inkomsten

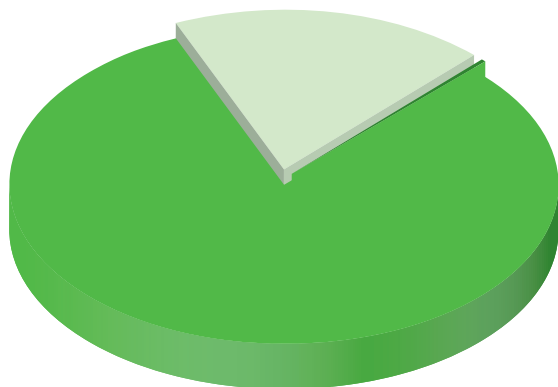
Uitgaven

jeugd
wmo
participatie
sport
lokaal onderwijs

maatschappelijke zorg
gezondheidszorg
sociaal cultureel werk
overig

Als we de uitgaven verdelen, zien we dat het overgrote deel van het budget (80%) wordt uitgegeven aan het vangnet. Die 80% wordt ingezet voor zo'n 5.000 unieke cliënten.

1. Vangnet	€ 49.494.898
2. Omgeving	€ 11.404.995
3. Gedrag en houding	€ 55.000
4. Communicatie	-
5. Financiën	-
Totaal	€ 60.954.893

Doelen en resultaten in één overzicht

**Iedereen in Venray
heeft de kans om zich
te ontwikkelen en mee
te doen**

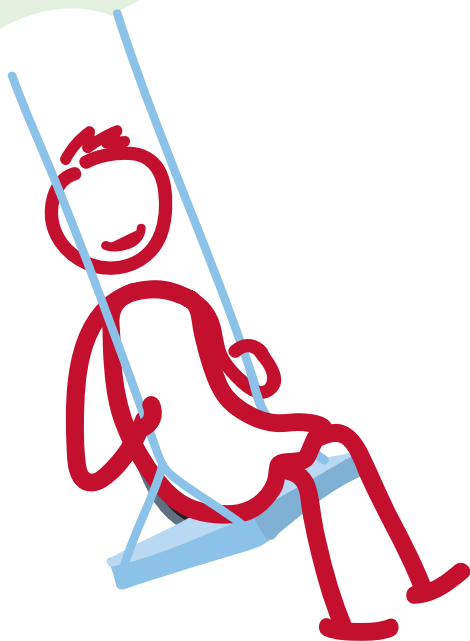
Een sterke omgeving die
(kwetsbare) inwoners
ondersteunt en versterkt

Onze inwoners worden
adequaat ondersteund

We kiezen voor positieve
gezondheid, duurzame
samenwerking en e-health en
dus voor een andere houding
en gedrag van onszelf en van
onze partners.

Onze communicatie heeft
als doel om onze inwoners
te informeren, inspireren,
mobiliseren én activeren.

We hebben financieel grip op
de taken die we uitvoeren.

Basisindicatoren

Mate van zelfredzaamheid
Beroep op sociale omgeving
Gebruik van
algemene voorzieningen

Early warnings

Aantal zorgmijders
Aantal verwarde personen
Aantal WW
Aantal schoolverzuim
Aantal vroegtijdig schoolverlaters
Aantal ondertoezichtstellingen

Basisindicatoren

Aantallen maatwerkvoorzieningen
Jeugd, Wmo en Participatie
Cliënt ervaringsonderzoek

Early warnings

Aantallen bezwaar en beroep
Aantal klachten
Mate van recidive

Basisindicatoren

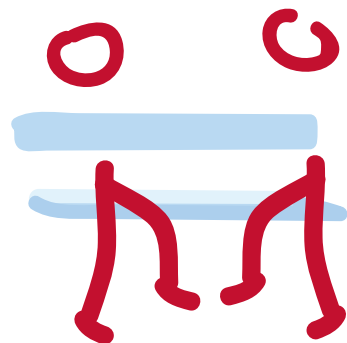
Aantal externe partners
waarmee een gezamenlijke visie
wordt gedeeld
Gebruik e-health

Basisindicatoren

Cliënt ervaringsonderzoek
Gebruik hulpwijzer

Basisindicatoren

Uitgaven tov primaire begroting
Inkomsten tov primaire begroting
Verschuiving van maatwerk
naar omgeving

Beslispunten

Bouwsteen 1 de omgeving:

- We maken de overgang naar onze nieuwe rol van samenwerkende en ondersteunende overheid.
- We gaan duurzaam investeren in de omgeving.
- We leggen actief de verbinding tussen inwoners, hun netwerken en de sociale basisinfrastructuur.

Bouwsteen 2 vangnet:

- Een oplossing in de omgeving gaat altijd vóór het vangnet.
- In de samenwerking met aanbieders streven we naar duurzame partnerschappen.
- Voldoende aandacht voor het afschalen van ondersteuning en het combineren van ondersteuning uit maatwerkvoorzieningen met ondersteuning in de omgeving.
- Deze kadernota is richtinggevend voor de wijze waarop wij organisaties subsidiëren en inkopen.

Bouwsteen 3 houding & gedrag:

- Positieve gezondheid bepaalt onze manier van denken en handelen.
- We doorbreken bestaande patronen.
- We durven breed te kijken en stimuleren de samenwerking tussen de verschillende domeinen.
- We grijpen de kansen die E-health biedt om de nieuwe aanpak in het sociaal domein te ondersteunen.

Bouwsteen 4 communicatie:

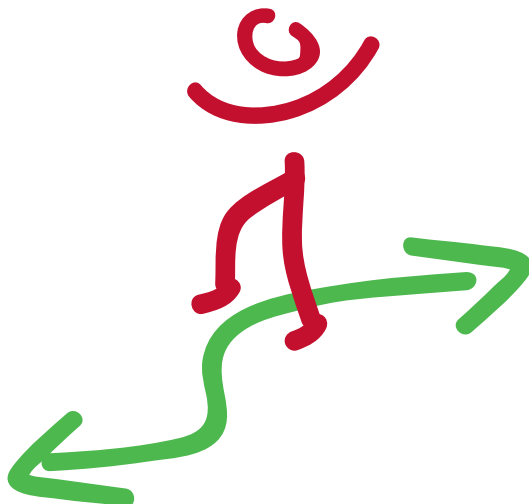
- We richten onze communicatie begrijpelijk en laagdrempelig in en gebruiken een zorgvuldige mix van persoonlijke, papieren en digitale communicatie.
- Door de dialoog te zoeken met onze inwoners, werken we samen met hen aan een nieuwe denk- en werkwijze binnen het Sociaal Domein.

Bouwsteen 5 Financiën:

- We sturen aan op een financiële verschuiving van vangnet naar omgeving.
- We begroten realistisch en sturen aan op kostenbeheersing.

Afkortingen en begrippenlijst

Algemene voorziening	Een algemene voorziening is het aanbod van diensten of activiteiten dat, zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers, vrij toegankelijk is en dat is gericht op maatschappelijke ondersteuning.
AMvB	Een besluit van de regering waarin wettelijke regels nader worden uitgewerkt.
E-health	E-health is de toepassing van zowel digitale informatie als communicatie om de gezondheid en gezondheidszorg te ondersteunen en/of te verbeteren.
Maatwerkvoorziening	Een maatwerkvoorziening is een op behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon afgestemd geheel van zorg en diensten. Een maatwerkvoorziening is dus afgestemd op de behoeften en omstandigheden van een specifieke persoon en alleen beschikbaar op basis van een indicatie.
Sociale Basisinfrastructuur	Een sociale basisinfrastructuur is het geheel van organisaties, diensten, voorzieningen en betrekkingen die het mogelijk maken dat mensen in redelijkheid in sociale verbanden (buurten, groepen, netwerken, gezinnen) kunnen leven en kunnen deelnemen aan de samenleving.
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wsw	Wet Sociale Werkvoorziening

Bijlage 1 Uitvoeringsagenda

1. Inleiding

De basis voor deze uitvoeringsagenda ligt in de kadernota Sociaal Domein. De uitvoeringsagenda betreft een verdere uitwerking van de richtinggevende kaders. We sluiten af met een opsomming van verschillende activiteiten die de komende jaren worden opgepakt. Maar deze lijst is zeker niet compleet en zal ook aan verandering onderhevig zijn.

Een kadernota is richtinggevend maar op onderdelen hebben we ook beleidsplannen. Deze beleidsplannen worden de komende jaren herrijkt en geënt op de kadernota.

Het Sociaal Domein is breed en we moeten niet de illusie hebben dat we alles kunnen regelen of organiseren. We doen al veel maar moeten vooral focus hebben. Deze uitvoeringsagenda geeft de focus voor de komende jaren weer.

2. Bouwstenen

2.1 Omgeving

Een gezonde leefomgeving is van belang willen inwoners zich kunnen ontwikkelen en meedoen. De nieuwe Omgevingswet zal hierin ook een belangrijke bijdrage leveren. Als Sociaal Domein zoeken we dan ook de verbinding met het Fysieke Domein waarbij we juist de sociale en gezondheidsaspecten laten meewegen in het opstellen van de omgevingsvisie en het plan.

Het op peil houden van voorzieningen en daar waar witte vlekken zijn aanvullende voorzieningen creëren zien we eveneens als een belangrijke opgave de komende jaren. Overigens hoeft het niet altijd de gemeente te zijn die voorzieningen tot stand brengt. Juist onze inwoners en hun sociale omgeving willen we ondersteunen en belonen in het tonen van vindrijkheid, durf en lef. Hiervoor creëren we ruimte om dit mogelijk te maken. De grote diversiteit aan wijken en dorpen die elk een eigen behoefte hebben. Het gebiedsgericht werken kan hieraan een goede bijdrage leveren. Maar ook goede wijkprofielen op basis waarvan de dialoog gevoerd kan worden vormen onderdeel van de nieuwe focus. Overigens zal dit niet voor alle voorzieningen mogelijk zijn. Soms is een bepaalde omvang nodig om een voorziening rendabel te houden.

Naast de aanwezigheid van voorzieningen is het ook van belang dat die voorzieningen toegankelijk zijn. De afwezigheid of toegankelijkheid mag geen belemmering zijn om mee te kunnen doen. Eenduidig het VN-verdrag voor de Rechten van Personen met een Handicap. Zo gaan we het huidige zorgaanbod onderzoeken om te kijken of er de komende jaren knelpunten ontstaan. Er komt ook een nieuw subsidie- en accommodatiebeleid. Ook is er veel winst te halen door het leggen van duurzame verbindingen. Niet alleen tussen gemeenten, aanbieders en onderwijs. Maar ook tussen maatschappelijke organisaties en aanbieders (informeel en formeel). We willen als gemeente hierin een voortrekkersrol in pakken. Door enerzijds het goede voorbeeld te geven en door anderzijds de dialoog op te zoeken.

We creëren gelijke kansen voor alle jongeren en kinderen door het verbinden van school, thuis en omgeving.

Kortom we maken van de omgeving een middel om kwetsbare inwoners te ondersteunen en versterken. Dit doen we onder andere door het actieplan Eenzaamheid en Venray Dementievriendelijk.

Samenvattend:
 Relatie Omgevingswet
 Zorgaanbod
 Wijkgericht werken
 Duurzame verbindingen
 Kansengelijkheid
 Eenzaamheid en dementie

2.2 Vangnet

Veel geld gaat naar de maatwerkvoorzieningen. Dit kan en moet anders. Anders wordt het op de langere termijn simpelweg onbetaalbaar. We geloven dat hierin nog volop winst te halen. Enerzijds door te investeren in de omgeving maar ook door anders te kijken naar de huidige wijze van organisatie en aanbod.

Ook willen we nog nadrukkelijker kijken naar het afschalen van ondersteuning en het combineren van ondersteuning uit maatwerkvoorzieningen met ondersteuning in de omgeving.

Verder zullen we ook de doorontwikkeling van individuele maatwerkvoorzieningen naar maatwerkvoorzieningen in groepsvormen verder vormgeven en de samenwerkingsafspraken met doorverwijzers concretiseren.

Als laatste zullen we ook onze eigen toegang tegen het licht houden en doorontwikkelen naar één integrale toegang. Daarbij zullen we tevens het brede gesprek op basis van positieve gezondheid meenemen.

Samenvattend:

Regionaal traject sturing en inkoop
Samenwerkingsafspraken
Eén integrale toegang en het brede gesprek

2.3 Gedrag en houding

Onze vernieuwde aanpak in het Sociaal Domein vraagt iets van ons als gemeente, onze partners en zeker ook van onze inwoners. Vindingrijkheid, durf en lef willen we belonen en stimuleren.

De beweging die we inzetten is meerjarig. Het is daarom wel van belang om de samenwerking met aanbieders meer om te vormen naar duurzame partnerschappen. Door meerjarige afspraken te maken met aanbieders krijgen zij het vertrouwen om te investeren in innovatie en kunnen we samen stappen zetten in de transformatie van het Sociaal Domein. Met andere woorden partnerschap.

In het aanbod van de maatwerkvoorzieningen moet blijvend aandacht zijn voor de ontwikkeling van de eigen kracht van inwoners én voor innovatie. Hierbij denken we bijvoorbeeld aan het nog meer toepassen van e-health en nieuwe methodieken in de omgeving. Maar ook zijn we regionaal aan het kijken welke vorm van inkoop het beste past bij welk product.

Onze medewerkers zijn tevens ambassadeurs van de gemeentelijke visie. Het is dan ook van belang dat zij werken zoals wij voor ogen hebben met deze kadernota. We zetten de volgende stap in de ontwikkeling van onze medewerkers waarbij een ontwikkelplan zal worden opgesteld gericht op het gesprek met de inwoner, de integraliteit en het aansluiten bij wat er in de omgeving is.

Samenvattend:

Duurzaam partnerschap
Toepassen e-health en innovatie
Ontwikkelplan Sociaal Domein

2.4 Communicatie

Een boodschap opschrijven en niet uitdragen heeft natuurlijk weinig meerwaarde.

Om goed te kunnen investeren in de omgeving van inwoners moeten wij en onze partners nog nadrukkelijker de boer op. Niet alleen om de boodschap te verkondigen, maar juist ook om vragen op te halen. Hierbij moeten we duidelijker communiceren waarvoor we als gemeente staan, maar ook waar we niet voor zijn.

We zullen meer publiciteitscampagnes ontwikkelen op specifieke actuele thema's en aansluiten bij landelijke campagnes waar mogelijk. Hierbij zullen we naast de traditionele middelen als de krant 'Samen pakken we het aan in Venray' en de gemeentelijke publicaties ook meer gebruik maken van de hedendaagse technische mogelijkheden (bijvoorbeeld YouTube). Ook zullen we kritisch kijken naar de wijze waarop we communiceren. De inzet moet simpel en begrijpelijk zijn. Dit kan door woord maar ook juist door beeld. Onze huidige verordeningen willen we bijvoorbeeld anders vorm gaan geven waarbij we natuurlijk wel rekening moeten houden met de juridische mogelijkheden (de omgekeerde verordening).

Samenvattend:

Publiciteitscampagnes
Simpel en begrijpelijk
De dialoog

2.5 Financiën

Als gemeenten zijn we sterk afhankelijk van het rijk voor wat betreft de inkomsten. Belangrijkste pijler is het gemeentefonds. Voor één enkele gemeente is het lastig om hier invloed op uit te oefenen. Maar we kunnen wel extra middelen genereren door actiever een beroep te doen op subsidieregelingen (landelijk en provinciaal). Dit om de benodigde vernieuwing tot stand te kunnen brengen. Natuurlijk zijn subsidies wel incidentele middelen.

Voor wat betreft de inkomsten zullen we verder bovenal vinger aan de pols houden door middel van onze rapportage Sociaal Domein. Landelijke ontwikkelingen zullen we vertalen naar de gevolgen voor ons als gemeente.

We zijn inmiddels vier jaar verder sinds de decentralisaties. De opgedane ervaring heeft er voor gezorgd dat wij steeds meer grip en inzicht op de kosten krijgen. Hierdoor lukt het ons steeds beter om ontwikkelingen in kosten te voorspellen. We willen dit de komende jaren verder ontwikkelen en opnemen in de rapportage Sociaal Domein.

Samenvattend:

Meer gebruik maken van
subsidies
Rapportages Sociaal Domein
Meer inzicht in ontwikkeling
kosten

Activiteiten

Bouwsteen	Activiteit	Nieuw	Jaar
Omgeving	Implementeren beleidskader Peuterspeelzalen 2018-2021		Continu
	Invulling geven aan het VN-verdrag Handicap		2019 e.v.
	Invulling geven aan het COC-convenant		2019 e.v.
	Doorontwikkelen "Venray Dementievriendelijk"	X	2019 e.v.
	Opstellen actieplan Eenzaamheid	X	2020 e.v.
	Opstellen van een visie Zorgaanbod	X	2020
	Inzetten voor het behoud van Viecuri Venray		2019 e.v.
	Opwaarderen mantelzorgcompliment	X	2019
	Relatie Omgevingswet	X	2019 e.v.
	Taalakkoord	X	2019 e.v.
	Implementeren van het nieuwe beleidskader subsidies	X	2019 e.v.
	Opstellen en implementeren vastgoed- en accommodatiebeleid	X	2019 e.v.
	Schoon door de Poort		2019-2022
	Opstellen visie op stabiele samenwerking met gebruikers/beheerders van gemeenschapsaccommodaties	X	2019
	Opstellen nieuw integraal huisvestingsplan primair onderwijs	X	2019
	Jongerencentra	X	2019 e.v.
	Opstellen van gebiedsagenda samen met de dorpen en wijken	X	2019 e.v.
	Evalueren van de kunst- en cultuurnota	X	2019
	Evalueren Cultura Venray	X	2019
	Integratie arbeidsmigranten	X	2019 e.v.
Veranderopgave inburgering	X	2020	
Uitvoeren intentieverklaring gelijke kansen alliantie	X	2019 e.v.	

Bouwsteen	Activiteit	Nieuw	Jaar
Vangnet	Onderzoeken mogelijkheden om te komen tot een integrale verordening sociaal domein	X	2019
	Regionaal traject sturing en inkoop	X	2019 e.v.
	Herijking toegang	X	2019 e.v.
	Herijking Armoedebeleid	X	2019
Gedrag en houding	Ontwikkelplan Sociaal Domein	X	2019 e.v.
Communicatie	Onderzoeken wenselijkheid en haalbaarheid regionale ombudsfunctie specifiek voor het sociaal domein	X	2019
	Publiciteitscampagnes	X	2019 e.v.
	Communicatiestrategie	X	2019 e.v.
Financiën	Doorontwikkelen van de Monitoring sociaal domein		Continu
	Ondersteuning subsidies	X	2019 e.v.
	Inzetten op kostenbeheersing		2019 e.v.

Daar waar in de jaarkolom 'Continu' staat is er sprake van voortgezet beleid. Daar waar staat '2019 of 2019 e.v.' is er sprake van beleid dat in dat jaar wordt opgestart om vervolgens voor onbepaalde tijd te worden voortgezet.

3. Slot

De beweging die we op gang zetten zal veel vragen van iedereen.

Maar bovenal ook tijd, durf en lef.

Voortdurend zullen we de verschuivingen binnen het Sociaal Domein blijven volgen om te peilen of we nog op de juiste weg zijn of andere ontwikkelingen vragen om een andere koers.

“Zet u
de volgende
stap?”

DE
VOLGENDE
STAP

